

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) географічний

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Менеджмент регіонального розвитку

(назва ОК)

підготовки **бакалавра**

(назва освітнього рівня)

спеціальності **014 Середня освіта (Географія)**

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми **Середня освіта. Географія. Економіка**

(назва освітньо-професійної, освітньо-наукової / освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «Менеджмент регіонального розвитку»
підготовки бакалавр, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014
Середня освіта (Географія) за освітньо-професійною програмою «Середня
освіта. Географія. Економіка».

Розробник: к. г. н., доц. Потапова А. Г.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ткачук Н. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії протокол № 7 від 13 січня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Погребський Т. Г.

© Потапова А. Г., 2025

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, Освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Географія) «Середня освіта. Географія. Економіка». бакалавр	вибірковий
150 год. 5 кредитів		Рік навчання – 4
		Семестр – 8
		Лекції – 10 год.
ІНДЗ: немає		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Потапова Алла Геннадіївна
Науковий ступінь	Кандидат географічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри економічної та соціальної географії
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki/Потапова_Алла_Геннадіївна
Телефон	+380503783394
e-mail	potapova.alla@vnu.edu.ua
Дні занять (електронний розклад)	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожна п'ятниця 13.00–14.00, аудиторія С-607А
Дистанційний курс на платформі Moodle	

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «**Менеджмент регіонального розвитку**» є складовим елементом багатогранного блоку професійної підготовки майбутніх фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Географія) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Географія. Економіка».

В межах освітнього компонента вивчаються засоби і методи регіонального управління.

Пререквізити

Освітні компоненти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваного освітнього компонента «Менеджмент регіонального розвитку»: освітні компоненти циклу загальної підготовки та циклу професійної підготовки освітньо-професійної програми Середня освіта. Географія. Економіка.

Постреквізити

Освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення освітнього компонента «Менеджмент регіонального розвитку».

Мета і завдання освітнього компонента

Мета освітнього компонента «Менеджмент регіонального розвитку» є освоєння методики регіонального управління для забезпечення ефективного управління економічним та соціальним розвитком території.

Основними **завданнями** освітнього компонента «Менеджмент регіонального розвитку» є формування професійних компетенцій, що дозволяють самостійно формувати навички комплексного підходу до основних понять регіонального управління; формування оптимальної високоефективної структури господарства регіонів, яка б забезпечувала їх комплексний розвиток на основі природно-ресурсного, виробничо-економічного, науково-технічного та людського потенціалу.

Компетентності, формування котрих забезпечує вивчення освітнього компонента «Менеджмент регіонального розвитку»:

Загальні компетентності:

- знання й розуміння предметної області та професійної діяльності (ЗК2);
- здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі (ЗК4);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій (ЗК8).

Фахові компетентності:

- здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету (ФК1);
- здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення. (ФК4);
- здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання (ФК5);

- здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них (**ФК6**).

Предметні компетентності:

- здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства (**ПК1**);

- здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України (**ПК3**);

- здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах (**ПК4**);

- здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних та економічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та регіон (**ПК6**);

- здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю (**ПК8**).

Результати навчання (компетентності)

Результатом вивчення ОК «Менеджмент регіонального розвитку» є:

- демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання (**РН 2**);

- демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності (**РН 6**);

- демонструє володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності (**РН 10**);

- пояснює просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях (**ПРН 2**);

- описує основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них (**ПРН 3**);

- формує в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій (**ПРН 5**);

- характеризує і оцінює природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних

процесах у світі; знає і розуміє географічні особливості свого адміністративного регіону (ПРН 9).

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи регіонального менеджменту						
Тема 1. Регіональний менеджмент як наука і сфера економічної діяльності	18	1	2	13	2	ДС, РК, ІРС/3
Тема 2. Теоретичні основи регіонального менеджменту	17	1	2	13	1	ДС, РК, ІРС/4
Тема 3. Визначення рівня економічного розвитку регіону	18	1	2	14	1	ДС, РК, ІРС/4
Тема 4. Фінансова основа економічного розвитку регіону	21	2	4	14	1	ДБ, ІРС/4
Разом за модулем 1	74	5	10	55	5	15
Змістовий модуль 2. Функції регіонального менеджменту						
Тема 5. Аналіз регіонального економічного розвитку	22	2	4	14	2	ДС, ІРС/4
Тема 6. Регіональне прогнозування і планування	18	1	2	14	1	ДС, РЗ, ІРС/4
Тема 7. Організація регіонального управління	18	1	2	14	1	ДС, РЗ, ІРС/4
Тема 8. Мотивація і контроль регіонального розвитку	18	1	2	14	1	ДС, РЗ, ІРС/3
Разом за модулем 2	76	5	10	55	5	15
Види підсумкових робіт						Бал
Контрольна робота № 1						Т / 30
Контрольна робота № 2						Т / 30
Самостійна робота						10
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Завдання самостійної роботи здобувачів освіти вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

№ з/п	Назва теми, зміст роботи	Кількість годин денна форм навчання
1	2	3
1	Регіональний менеджмент	10

2	Види регіональної політики	10
3	Соціально-економічна система регіону	10
4	Основні функції регіонального управління	10
5	Економічний розвиток регіону	10
6	Місцеві бюджети	10
7	Фінансова спроможність місцевих бюджетів	10
8	Порівняльний і факторний економічний аналіз	10
9	Організаційна структура системи регіонального управління	10
10	Базові типи організаційних структур управління	10
11	Регулювання економічного розвитку регіону	10
Разом		110

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв'язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, контрольний контроль за допомогою тестування, екзамен.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота здобувачів освіти, контрольні заходи.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої)

діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про освіту» основними видами порушення є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Роботи, у яких виявлено плагіат, так само як і однакові роботи різних здобувачів освіти, не оцінюються.

Перескладання – забороняється.

Цитування нормативно-правових актів, статистичної інформації під час виконання завдань не вважається плагіатом за умови наявності посилань.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Поточний контроль засвоєння навчального процесу за темами освітнього компонента здійснюється під час проведення практичних занять згідно з розкладом.

Якщо здобувач освіти отримав бал за темою освітнього компонента менший за максимальний, він має право лише один раз повторно скласти поточний контроль за темою (усна відповідь та виконання завдань). Зараховується найвищий результат. Скласти поточний контроль за темою можна на консультації у вільний від аудиторних занять час.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу на платформі Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для усіх здобувачів освіти у визначений викладачем час. З графіком консультацій можна ознайомитися на кафедрі та на електронному ОК на платформі Moodle. Кінцевий термін перескладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Оцінювання здійснюється відповідно до чинного Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://ed.vnu.edu.ua/71-2/нормативні-документи-вну-імені-лесі-у>).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента. Завдання із цих видів поточного контролю оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів. Здобувач освіти може скласти пропущені з поважної причини теми та покращити свій результат та ту суму балів, яку було виділено на ці теми.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- виконання завдань з відповідних тем (під час аудиторного заняття та на платформі електронного ОК Moodle).

За активність на заняттях здобувач освіти може отримати до 20 % максимального поточного бала, при цьому сума поточних балів за семестр не може перевищувати 40 балів.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -50 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Неформальна освіта при викладанні ОК

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_Визнання_резул_татів_ВНУ_ім._Л.У._ред.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

У межах навчального року Університет може визнати результати навчання, набуті в неформальній та/або інформальній освіті, в обсязі не більше як 10 % загального обсягу кредитів, передбачених ОП. На магістерському рівні – не більше ніж 5 кредитів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Завдання із усіх видів поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за дві контрольні роботи, які проводяться у формі тестування (максимум – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 40 балів).

До контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу у т.ч. і матеріал самостійно, виконали практичні роботи. Контрольна робота проводиться у вигляді тестування, завдання якого обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання здобувачами освіти. Тестове завдання кожної контрольної роботи складається з 30 питань. За кожну правильну відповідь здобувач освіти отримує 1 бал.

Рейтинг здобувача освіти з навчальної роботи визначається відповідно до «ПОРЯДОК формування рейтингу успішності студентів для призначення академічних стипендій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

До заліку не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж

20 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Від 75 до 100 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана вчасно, повністю відповідає поставленому завданню; отримані правильні результати; звіт виконано охайно; висновки до роботи повні, самостійні та обґрунтовані, відсутні логічні, граматичні та стилістичні помилки; наявні правильно оформлені посилання на джерела; на захисті здобувачем освіти продемонстровано розуміння як загального результату, так і кожного етапу роботи; здобувач знає нормативну базу, вільно володіє основними категоріями освітнього компонента, здатен пояснювати природу та зміст основних явищ і процесів, аргументовано викладає зміст навчального матеріалу, вміє доводити проблему, посилаючись на власні міркування, наукові джерела та дані, отримані за допомогою доступних інформаційних технологій і баз даних, вирішує складні проблемні завдання. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 75 до 100 % тестових завдань.

Від 50 до 75 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана вчасно, загалом відповідає поставленому завданню; в отриманих результатах та висновках наявні незначні недоліки; у звіті є несуттєві помилки як в змісті, так і в оформленні; на захисті здобувачем освіти загалом продемонстровано розуміння загального результату та кожного етапу роботи, проте наявні несуттєві помилки; здобувач освіти самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, допускає несуттєві помилки коли пояснює природу та зміст основних явищ і процесів; загалом демонструє вміння проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Під час поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 50 до 75 % тестових завдань.

Від 25 до 50 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана із запізненням, наявні правильні результати менше ніж з 50 % завдань; наявні суттєві недоліки при виконанні роботи та в отриманих результатах, в оформленні та змісті звіту; висновки є неповними та недостатньо обґрунтованими; під час захисту роботи здобувач освіти припускається суттєвих помилок. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 25 до 50 % тестових завдань.

Від 1 до 25 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана із запізненням, наявні правильні результати менше ніж з 25 % завдань; наявні суттєві недоліки при виконанні роботи та в отриманих результатах, в оформленні та змісті звіту; висновки поверхневі та необґрунтовані; на захисті роботи здобувач освіти фрагментарно демонструє розуміння загального результату та кожного етапу роботи. Під час здійснення

поточного контролю у формі тестів правильно вирішено менше 25 % тестових завдань.

У разі, якщо практична робота виконана із запізненням понад тиждень (без поважних причин), виконана вчасно, проте не захищена, бал знижується на 10 % від максимального балу.

Зарахування результатів навчання, отриманих у формальній та/або інформальній освіті

Результати освіти, отримані у формальній та/або інформальній освіті, можуть бути зараховані як додаткові у межах поточного оцінювання, при цьому сума поточних балів за семестр не може перевищувати 40.

Види наукової та практичної активності здобувачів освіти	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному виданні наукових праць здобувачів освіти в межах тематики освітнього компонента	20
Виступ на міжнародній, всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді в межах тематики освітнього компонента	до 10
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів або інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 15

Розподіл балів

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання – максимальний бал 40.

Практичні роботи №№ 1–10 – максимальний бал 3,0 (за кожен).

Самостійна робота – максимальний бал 10.

Підсумкове оцінювання – максимальний бал 60.

Контрольна робота № 1 – максимальний бал 30.

Контрольна робота № 2 – максимальний бал 30.

Орієнтований перелік питань до заліку

1. Регіональний менеджмент.
2. Адміністративно-територіальний поділ країни.
3. Види регіональної політики.
4. Змісту структурних елементів регіональної політики.
5. Регіональний менеджмент.
6. Соціально-економічна система регіону.
7. Основні функції регіонального управління.
8. Ресурсним забезпечення регіонального управління.
9. Економічного розвитку регіону.
10. Показники, що характеризують економічний розвиток регіону.
11. Показники, що характеризують соціальний розвиток регіону.
12. Економічний потенціал регіону.
13. Етапи визначення і оцінки економічного потенціалу регіону.

14. Об'єкти накопичення фінансових ресурсів регіону.
15. Джерела формування регіональних фінансових ресурсів.
16. Місцеві бюджети.
17. Спеціальний і загальний фонд місцевого бюджету.
18. Структуру спеціального фонду місцевого бюджету.
19. Структуру загального фонду місцевого бюджету.
20. Міжбюджетні відносини.
21. Фінансова спроможність місцевих бюджетів.
22. Регіональний економічний аналіз.
23. Етапи аналізу економічного розвитку регіону.
24. Види регіонального економічного аналізу.
25. Горизонтальний і вертикальний економічний аналіз.
26. Порівняльний і факторний економічний аналіз.
27. Принципи регіонального економічного аналізу.
28. Позитивна динаміка економічного показника.
29. Структурні елементи стратегії економічного і соціального розвитку регіону.
30. Показники, що характеризують економічний і соціальний розвиток регіону.
31. Організаційна структура системи регіонального управління.
32. Етапи формування організаційних структур системи регіонального управління.
33. Базові типи організаційних структур управління.
34. Принципи проектування організаційних структур системи регіонального управління.
35. Основні показники соціального розвитку регіону.
36. Контроль регіонального розвитку.
37. Регулювання економічного розвитку регіону.
38. Регіональна економічна політика.
39. Інструменти регіонального менеджменту.
40. Показники, що характеризують економічний розвиток регіону.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 - 74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Потапова А. Г. Управління розвитком регіону: конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2018. 153 с.
2. Потапова А. Г. Управління розвитком регіону: практикум. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2017. 100 с.
3. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В. Економічний потенціал Волинської області: монографія. Луцьк : Волиньполіграф, 2016. 174 с.
4. Потапова А. Г. Управління розвитком регіону: методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2018. 63 с.
5. Потапова А. Г., Голуб Г. С. Менеджмент регіонального розвитку: практикум. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. 45 с.
6. Потапова А. Г. Управління територіально-галузовим розвитком регіону: практикум. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. 61 с.

Додаткова

1. Амосов О. Ю., Мамонова В. В., Куц Ю. О. Регіонально-адміністративний менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Мамонової. Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2010. 188 с.
2. Барський Ю. М. Соціально орієнтована економіка регіону: теорія, методологія та практика фінансового забезпечення: монографія. Луцьк : СПД Гадяк Жанна Володимирівна, 2012. 512 с.
3. Барський Ю. М., Герасимчук З. В. Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громад: колективна монографія: у 2-х т. Д. : НГУ, 2014. Т. 2. 408 с.
4. Баштанник В. Інноваційні механізми державного управління регіональним розвитком. Державне управління та місцеве самоврядування. Вип. 4 (45). 2012. С. 87–94.
5. Берегой Т. Досвід регіонального розвитку ЄС та його проекція на Україну. Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць ОРІДУ. Вип. 2 (26). Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2013. С. 103–107.
6. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 88 с.
7. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку: практичний посібник. К. : ТОВ «Софія-А», 2012. 88 с.
8. Бородіна А. О. Удосконалення державного управління регіональним розвитком з урахуванням зарубіжного досвіду. Право та управління. 2012. № 1. С. 103–121.
9. Варналій З. С. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів України в умовах глобалізації. Економіка ринкових відносин. 2011. №1 (1). С. 46–55.
10. Варналій З. С., Буркальцева Д. Д., Саєнко О. С. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення : монографія. К. : Знання України, 2011. 299 с.
11. Гавкалова Н. Л., Аведян Л. Й., Шумська Г. М. Управління регіональним розвитком: проблеми та перспективи: монографія. Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. 400 с.

12. Забезпечення регіонального розвитку екологічного суспільства засобом створення системного базису синтезованого капіталу: монографія / За заг. ред. Гавкалової Н. Л. Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 304 с.
13. Занфіров В. А. Державне регулювання соціально-економічної сфери. Держава та регіони. 2014. № 2. С. 43–47.
14. Іщук С. О., Кулініч Т. В. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності в регіоні: методичні рекомендації. Львів : НАН України, Інститут регіональних досліджень, 2011. 25 с.
15. Ковальов О. П. Регіональний розвиток: погляд на сто років вперед. Регіональні перспективи. № 7–8, 2012. С. 16.
16. Лисенко Ю., Сергеева Л. Структура цілей управління регіоном. Економіка України, 2013. № 5. С. 45.
17. Петренко Н. О., Кустріч Л. О., Гоменюк М. О. Управління проектами: навчальний посібник. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 244 с.
18. Potapova A., Pogrebiskij T., Golub G., Hlushko S. The food problem of Ukraine. *Acta Geographica Silesiana*. № 15/1 (41). Sosnowiec : Instytut Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2021. S. 25–31.
19. Alla Potapova, Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub, Svitlana Hlushko. The scientific potential of Volyn Region. *Acta Geographica Silesiana*. № 15/2 (42). Sosnowiec : Instytut Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2021. С. 27–32.
20. Alla Potapova, Gennadii Golub, Taras Pohrebskyi, Svitlana Hlushko. Assessment of labor potential of the regions of Ukraine. *Acta Geographica Silesiana*, 16/2 (46). Sosnowiec : InoZ UŚ, 2022. S. 43–49. ISSN 1897–5100.
21. Alla Potapova, Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub, Valentyna Golub, Yaroslava Sosnytska. Economic potential of Volyn Region. *Acta Geographica Silesiana*, 16/4 (48). Sosnowiec : INoZ UŚ, 2022. S. 29–36. ISSN 1897–5100.
22. Alla Potapova, Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub. Labor potential, its structure and significance for the development of the region's economy. *Acta Geographica Silesiana*, 17/1 (49). Sosnowiec : INoZ UŚ, 2023. S. 19–23. ISSN 1897–5100.
23. Голуб Геннадій, Погребський Тарас, Потапова Алла, Бринчук Наталія. Ретроспективний аналіз інвестиційної діяльності України. Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки, 3 (3), 2024. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки; ВД «Гельветика», 2024. С. 34–43. DOI <https://doi.org/10.32782/geochasvnu.2024.3.04>.
25. Вовк О. П., Потапова А. Г. Вплив шахів та гри Го на географію освіти, науки та бізнесу. Природнича освіта та наука. Випуск 1, 2024. Рівне : Рівненський державний гуманітарний університет; ВД «Гельветика», 2024. С. 54–59. DOI: <https://doi.org/10.32782/NSER/2024-1>.
26. Alla Potapova, Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub. The structure and territorial features of agro-resource potential of Volyn Region. *Acta Geographica Silesiana*, 16/3 (47). Sosnowiec : InoZ UŚ, 2022. S. 33–38. ISSN 1897–5100.
27. Alla Potapova, Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub, Valentyna Golub, Yaroslava Sosnytska. Economic potential of Volyn Region. *Acta Geographica Silesiana*, 16/4 (48). Sosnowiec : INoZ UŚ, 2022. S. 29–36. ISSN 1897–5100.

28. Taras Pohrebskyi, Gennadii Golub, Sergiy Golub, Alla Potapova. The current state, problems and prospects for the development of organic agriculture in Ukraine. *Acta Geographica Silesiana*, 18/1 (53). Sosnowiec : INoZ UŚ, 2024. S. 13–20. ISSN 1897–5100

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України // www.rada.gov.ua
2. Державний комітет статистики України // www.ukrstat.gov.ua
3. Інститут аграрної економіки // www.iae.kiev.ua
4. Український агропортал // www.agrobiznes.com.ua
5. Урядовий портал // www.kmu.gov.ua